Αθήνα 18 Μαΐου 2011

ΤΟ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ CASTELMAURE

«Με την ποιότητα ξεπεράσαμε την κρίση» Η εισήγηση του P. de Marien (Προέδρου) και του B. Pueyo (Γ. Δ/ντή) στην εκδήλωση της ΚΕΟΣΟΕ στις 6/5/2011

castelmaure
vous en faire boire de toutes les couleurs

Αν ο στόχος μιας ημερίδας στην οποία παρουσιάζεται μια άλλη οπτική για το δρόμο προς την επιτυχία είναι η παραγωγή ερεθισμάτων, προβληματισμού και διαλόγου, τότε η παρουσία του προέδρου Patrick de Marien και του Γενικού Διευθυντή Bernard Pueyo του συνεταιρισμού SCV Castelmaure, το πέτυχαν.

Με μαζική συμμετοχή εκπροσώπων των συνεταιρισμών απ' όλη την Ελλάδα, εκπροσώπων (Γ.Γ. κα Γ. Μπαζιώτη) και υπηρεσιών του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της ΠΑΣΕΓΕΣ και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, η ημερίδα που συνδιοργάνωσαν η ΚΕΟΣΟΕ και ο ΟΠΕ στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του τελευταίου, την Παρασκευή 6 Μαΐου 2011, αν μη τι άλλο διακρίθηκε από το έντονο ενδιαφέρον των παρευρισκομένων, αφού μέχρι το τέλος της ημερίδας το πλήθος των ερωτήσεων, αλλά και η προσήλωση και προσοχή που προκάλεσαν οι παρουσιάσεις δημιούργησαν την αίσθηση ότι θα έπρεπε το πρόγραμμα της ημερίδας να επεκταθεί τουλάχιστον κατά δυο ώρες.
Η εκδήλωση ξεκίνησε με τους χαιρετισμούς των προέδρων του ΟΠΕ Α. Χολέβα, της ΚΕΟΣΟΕ Χ. Μάρκου, της Γ.Γ. του υπουργείου Α.Α. και Τροφίμων κας Γ. Μπαζιώτη και έκλεισε με τον χαιρετισμό του προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ Τζ. Καραμίχα.
Η παρουσίαση του συνεταιρισμού της Castelmaure ξεκίνησε από τον Γενικό Διευθυντή του κ. Bernard Pueyo, αφού από το προεδρείο (Π. Κορδοπάτης ΚΕΟΣΟΕ, Γ. Παπαπαναγιώτου ΟΠΕ) επισημάνθηκε ότι ο γαλλικός συνεταιρισμός βραβεύτηκε από το γαλλικό περιοδικό Revue du vin de France, ως ο καλύτερος συνεταιρισμός της Γαλλίας το 2011.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ CASTELMAURE

Ο συνεταιρισμός του Castelmaure, βρίσκεται μεταξύ του Montpellier Carcassonne Perpignan και νοτιοδυτικά της Narbonne, στον αμπελώνα του Languedoc στην ζώνη A.O.C. Corbières. Απαρτίζεται από 62 συνεταίρους που καλλιεργούν 4.000 στρέμματα εκ των οποίων 3.130

στρέμματα (78%) καλλιεργούνται από 18 συνεταίρους (30%), με μέσο όρο εκμετάλλευσης 178,9 στρέμματα ανά συνεταίρο.
Παρ' ότι τα χωριά Embres και Castelmaure βρίσκονται κυριολεκτικά απομονωμένα ανάμεσα σε ορεινούς όγκους, το 50% των συνεταίρων έχουν ηλικία κάτω των 50 ετών και εκμεταλλεύονται το 65% του αμπελώνα, ο οποίος κατά 95,5% είναι φυτεμένος με ερυθρές ποικιλίες.
Η ποικιλία Carignan καλύπτει, το 42% με το 76% των αμπελιών ηλικίας άνω των 50 ετών, η ποικιλία Grenache το 35% των εκτάσεων με ηλικία σε ποσοστό 89% μικρότερη των 50 ετών και η ποικιλία Syrah το 20% των εκτάσεων, με ηλικία σε ποσοστό 96% μικρότερη των 50 ετών.
Οι εκτάσεις των αμπελώνων τα 20 τελευταία χρόνια αυξήθηκαν από 2.700 σε 3.900 στρέμματα, που παράγουν 14.200 Hl οίνου,, με το 82% (!!!) να εντάσσεται στην ονομασία προέλευσης Corbières που αυξάνει διαμέσου του χρόνου, ενώ η παραγωγή επιτραπεζίων οίνων μειώνεται.

Η ιστορία του συνεταιρισμού των τελευταίων 30 ετών παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον αφού το 1978 οι αμπελουργοί συνειδητοποιούν ότι έχουν μεγάλα μειονεκτήματα εξ' αιτίας της περιοχής που παράγουν, όπως:

- Μικρές αποδόσεις
- Αμπελοτεμάχια μικρού μεγέθους
- Αδυναμία μηχανοποίησης της παραγωγής.

Η σύνθεση των φυσικών μειονεκτημάτων τους οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι εάν θέλουν να συνεχίζουν να ζουν σ' αυτό το περιβάλλον, θα πρέπει να βελτιώσουν την ποιότητά τους θέτοντας σε ενέργεια μικρές εμπορικές δράσεις για να κεφαλαιοποιήσουν το maximum των εμπορικών περιθωρίων.Το 1978 παίρνουν την μεγάλη απόφαση να χρησιμοποιήσουν την ζύμωση με διοξείδιο του άνθρακα για την οινοποίηση των carignans τα οποία τρυγούν με τα χέρια (έως σήμερα) με υψηλές προδιαγραφές μεταφοράς έως το οινοποιείο. Έτσι γεννιέται ο πρώτος οίνος Premiere cuvée "La Pompadour".Το 1980 αναφυτεύουν τους αμπελώνες, αντικαθιστώντας το 50% της ζώνης AOC τα carignans με grenaches και syrahs και υιοθετούν τιμολογιακή πολιτική που διευκολύνει την διανομή των οίνων τους, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού των γαλλικών παραδοσιακών κρασιών.
Στις αρχές του 1990 λαμβάνουν την πιο σημαντική απόφαση της ιστορίας τους να εστιάσουν στην παρακολούθηση των αμπελώνων με ακριβείς μεθόδους για την βελτίωση της ποιότητας. Για να το κατορθώσουν αποφασίζουν να δομήσουν ένα δικό τους ηλεκτρονικό σύστημα εντοπισμού των αμπελοτεμαχίων που θα τους επιτρέψει να παρακολουθούν δια ζώσης τα αμπέλια και να θέσουν σε εφαρμογή συστήματα ιχνηλασιμότητας ώστε να παρατηρούν και να καταγράφουν τα δεδομένα κάθε χρονιάς ξεχωριστά.Το 1995 μετά από τέσσερα χρόνια δεδομένων αρχίζουν να τα επεξεργάζονται με στόχο να δημιουργήσουν επιλεγμένα κρασιά και να αναδιοργανώσουν την οινοποίηση με βάση τα αμπελοτεμάχια, που έχουν κοινά χαρακτηριστικά.
Έτσι γεννιέται ο δεύτερος Grande Cuvée οίνος.

Το 1998 χρησιμοποιούν τα δεδομένα για κάθε αμπελοτεμάχιο ξεχωριστά για να δημιουργήσουν το Cuvee No 3, που έλαβε το βραβείο του καλύτερου κρασιού του Languedoc το 2007 και το 2008.
Στις αρχές του 2000 η εμπορική επιτυχία ήταν καλπάζουσα. Υπήρχε όμως ανάγκη να διατηρηθεί η ποιότητα των cuvées οίνων. Τότε προσέλαβαν έναν τεχνικό αμπελώνα για να οργανώσει και να βελτιώσει την εκμετάλλευση των αμπελώνων με στόχο:

- να ιεραρχηθούν τα αμπελοτεμάχια ως προς την κατεύθυνση παραγωγής
- να εφαρμοσθεί σύστημα εκλογικευμένης παραγωγής βασισμένο στην διασφάλιση της ποιότητας
- να τεθεί σε εφαρμογή σύστημα επιλογής αμπελοτεμαχίων συνδεδεμένο με κάθε παραγόμενο οίνο
- να περιγραφεί η τεχνική διαδρομή για να καθοδηγηθούν οι αμπελώνες σε κάθε επιλογή (selection).

Στη συνέχεια ο πρόεδρος SCV Castelmaure καταθέτοντας την μαρτυρία του, ανέφερε ότι όλη αυτή η προσπάθεια είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση των πωλήσεων από 1,3 εκ. € το 1993 σε 3,2 εκ. € το 2010, που προήλθε από την αύξηση πωλήσεων των εμφιαλωμένων (71% του συνόλου), αφού από 200.000 € το 1994, το 2010 οι πωλήσεις ανήλθαν σε 2.200.000 €.
Η σύνθεση των πωλήσεων αφορά κατά 7% την εστίαση 14% αποστολές σε ιδιώτες, 79% σε κάβες και καβίστες.
Μια γκάμα από οκτώ ετικέτες πωλούνται από 3,75 € έως 5 € η φιάλη στον καταναλωτή ενώ οι cuvées οίνοι πωλούνται μεταξύ 8,10 € έως 10,5 €/φιάλη. Το cuvée No 3 που αποτελεί την αιχμή του εμπορικού δόρατος πωλείται στον καταναλωτή 18,9 €/φιάλη.
Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις 1,8 εκ. € τα τελευταία 4 χρόνια στο οινοποιείο για να δημιουργηθούν συνθήκες υγιεινής και επισκεψιμότητας.
Σημαντικότερες όμως ήταν οι διαδικασίες που υιοθετήθηκαν αναφορικά με τις σχέσεις αμπελουργών – συνεταιρισμού, με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας, αλλά και του minimum εισοδήματος των αμπελουργών.
Το ακαθάριστο μέσο εισόδημα για τον αμπελουργό ανήλθε σε 365 €/στρέμμα κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία, ενώ το καθαρό περίπου στα 160 €/στρέμμα.
Προκειμένου να διασφαλίσουν το εισόδημα των αμπελουργών και την ποιότητα των οίνων από το 2003 καθιερώνεται ένα σύστημα ποιότητας το “Le BUVICA”.
Με βάση το BUVICA και με στόχο να ανταποκριθούν στις ανάγκες των καταναλωτών, τα οινικά τους προϊόντα θα πρέπει:

- να σέβονται την υγεία των καταναλωτών και των παραγωγών
- να παράγονται με σεβασμό στο περιβάλλον και στην αειφόρο ανάπτυξη
- να έχουν άριστη οργανοληπτική ποιότητα και
- να πωλούνται στη σωστή τιμή.

Το σύστημα διασφάλισης της ποιότητας που χρησιμοποιείται σήμερα είναι το μόνο σύστημα που απαντά απόλυτα σ' αυτές τις απαιτήσεις. Έχει το πλεονέκτημα να είναι κατανοητό στους απαιτητικούς καταναλωτές σ' όλο τον κόσμο.
Το πιστοποιητικό BUVICA αποτελεί μια συστατική επιστολή και παράλληλα είναι η βάση για την οργάνωση της αμπελοοινικής παραγωγής σ' ένα πλαίσιο προσαρμοσμένο και απλό με κατεύθυνση την διασφάλιση της ποιότητας.
Βασίζεται κυρίως στις νόρμες των ISO 9002 (Διαχείριση ποιότητας) και ISO 14001 (περιβαλλοντική διαχείριση).
Η οργάνωση του συστήματος διασαφηνίζει τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο παραγωγός για να διασφαλίσει μια πιστή αντανάκλαση γύρω από τις χρησιμοποιούμενες πρακτικές, καθώς και διασφαλίζει την πλήρη ιχνηλασιμότητα του προϊόντος.
Αυτό επιτυγχάνεται με την υιοθέτηση συνολικής μέριμνας διαφάνειας και απλότητας σε όλα τα επίπεδα, με την ύπαρξη ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής και διαχείρισης των δεδομένων μέτρων αυτοαξιολόγησης, συστηματοποιημένων διαδικασιών και διαδικασιών κατάρτισης.
Κάθε αμπελουργός διαθέτει ένα εγχειρίδιο αναφοράς που περιλαμβάνει την ταυτότητα του παραγωγού, την κωδικοποίηση του εξοπλισμού του (ψεκαστήρες, τρακτέρ κ.λπ.), περιγραφικά δελτία (είδη λίπανσης κ.λπ.), ατομικά έγγραφα πρόληψης και αξιολόγησης επαγγελματικών κινδύνων, ετήσιο ημερολόγιο παρεμβάσεων στο αμπέλι (κλάδεμα, ξεχορτάριασμα, λίπανση, αφαίρεση φορτίου, απόδοση κ.λπ.). Ο αμπελουργός συντάσσει μαζί με τον τεχνικό των αμπελώνων ένα δελτίο αναφοράς στο τέλος της αμπελουργικής περιόδου, που περιλαμβάνει την παραγωγή κάθε αμπελοτεμαχίου που εξετάστηκε, ενώ για κάθε αμπελοτεμάχιο χωριστά καθορίζονται λεπτομέρειες και εξειδικευμένες παρεμβάσεις (π.χ. λίπανση με κοπριά).
Στη συνέχεια επαληθεύονται οι στόχοι της προηγούμενης χρονιάς ενώ τίθενται οι στόχοι της επόμενης εσοδείας ανά αμπελοτεμάχιο, με ενέργειες που θα εφαρμοσθούν.
Όλα τα αμπελοτεμάχια καλλιεργούνται σύμφωνα με τους κανόνες του BUVICA, ώστε να παραληφθεί επιλεγμένη παραγωγή, ανάλογα με τον τύπο των οίνων, στο εμπόριο.

Έτσι επιτυγχάνεται:

- το πλήρες ιστορικό των αμπελουργικών παρεμβάσεων που έχει στόχο την ιχνηλασιμότητα και την καλύτερη προσαρμογή στις οδηγίες
- η πιστή αντανάκλαση των ενεργειών και των αμπελουργικών παρεμβάσεων για κάθε ένα αμπελουργό με στόχο την ποιότητα
- η καθοδήγηση των αμπελουργών με περιοριστικές τεχνικές οδηγίες ώστε να παραχθεί διαφορετικό profile παραγωγής (επιλογή - selection), σύμφωνα με το BUVICA,

Η κάθε επιλογή (selection) επιτρέπει την απομόνωση του αμπελοτεμαχίου και θέτει σε εφαρμογή την δρομολόγηση εξειδικευμένων τεχνικών για να παραχθούν σταφύλια, πλήρως προσαρμοσμένα στο profile των οίνων.
Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα είναι:

- η σύνταξη βιβλίου προδιαγραφών με εξειδικευμένες υποχρεώσεις για κάθε οινική επιλογή
- υπογραφή για κάθε αμπελοτεμάχιο σύμβασης, όπου ο αμπελουργός υποχρεώνεται να σεβαστεί τις προδιαγραφές του βιβλίου υποχρεώσεων (cahier des charge) και τις μελλοντικές τους μεταβολές.
- Μετά την επιλογή του αμπελοτεμαχίου από μια επιτροπή αμπελουργών και μέχρι την συγκομιδή όλα τα βήματα που αφορούν την εκμετάλλευση καταγράφονται και ελέγχονται.

- Ο συνεταιρισμός εγγυάται στον αμπελουργό ένα εισόδημα ανά εκτάριο που αντιστοιχεί στην ποσότητα παραγωγής.

Με τον τρόπο αυτό πληρώθηκαν οι αμπελουργοί για τα σταφύλια ΠΟΠ επιλογής (selection) 364,1 €/στρέμμα και για τα σταφύλια ΠΟΠ μη επιλογής 314,8 €/στρέμμα.
Επί πλέον διασφαλίζονται η ποιότητα παραγωγής και τα μέσα για τη βελτίωσή της, θέτοντας σε εφαρμογή ένα σύστημα οργάνωσης, που διευκολύνεται από την διαρκή παρουσία ενός τεχνικού του αμπελώνα. Επίσης δημιουργείται σεβασμός στην προσωπικότητα του αμπελουργού και του επιτρέπεται να αποκτήσει νέες δεξιότητες.

Οι οικονομικές αποδόσεις επιτρέπουν:

- να τεθούν οι απαραίτητες βάσεις για να διασφαλισθεί η αειφόρος ανάπτυξη
- να εγκατασταθεί κλίμα εμπιστοσύνης για το μέλλον της παραγωγής
- να ευνοείται η εγκατάσταση νέων αμπελουργών
- να δίνονται τα οικονομικά μέσα στους αμπελουργούς να ζουν άνετα.

Γενικά στοιχεία περιοχής- διεπαγγελματική οργάνωση

Στον αμπελώνα της περιοχής παράγονται:

1. Επιτραπέζιοι οίνοι
2. Οίνοι Π.Γ.Ε. (Vin de pays de la valée du paradis)
3. Οίνοι Π.Ο.Π. (L' AOC Corbières)

Η **Π.Ο.Π. Corbières** αποτελείται:

- σε μια συνολική επιφάνεια αμπελώνων 17.200 Ha, τα 13.000 Ha αφορούν την ΠΟΠ Corbières

- η μέση απόδοση ανέρχεται στα 44,56 Hl/Ha (ή 620 Kg σταφυλιού/στρέμμα)
- η μέση παραγωγή 554.000 Hl/ έτος
- δραστηριοποιούνται 1.782 παραγωγοί με ποσοστό παραγωγής κοντά 95% ερυθρών σταφυλιών.

Η **ΠΟΠ Corbières** αποτελεί την μεγαλύτερη επιφάνεια παραγωγής ΠΟΠ, στο Languedoc και την τέταρτη στην Γαλλία.
Το συνδικάτο της **ΠΟΠ Corbieres**, αποτελεί τον αδιαπραγμάτευτο εταίρο των Δημοσίων Αρχών.

Η δράση του περιλαμβάνει:

- την αδειοδότηση των νέων φυτεύσεων, την μεταφορά των δικαιωμάτων, τις αναφυτεύσεις και τους εμβολιασμούς.
- Προτάσεις και καθορισμό κανόνων παραγωγής.
- Ορισμό των κριτηρίων ανακατανομής αναφυτεύσεων.
- Γνώση και συνεχή καταγραφή με έλεγχο του συνολικού δυναμικού παραγωγής και των μηχανισμών ανάπτυξής του.

Το συνδικάτο **ΠΟΠ Corbières** είναι μέλος του διεπαγγελματικού του Languedoc, ο οποίος:

- επιφορτισμένος με την προβολή της ταυτότητας της περιοχής, την προστασία της από δυσφήμιση, ενώ διασφαλίζει την προστασία των οίνων με δράσεις επικοινωνίας, δημοσίων σχέσεων ή δικαστικές, τόσο στην Γαλλία όσο και το εξωτερικό.
- Εξασφαλίζει την γνώση της προσφοράς και της ζήτησης συγκεντρώνοντας στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες οικονομικής και τεχνικής φύσης.
- Επαγρυπνά για την ορθή εφαρμογή των διεπαγγελματικών συμφωνιών, που συνάπτει
- Συνεισφέρει στην διαχείριση των αγορών με την καλύτερη προσαρμογή των οίνων ΠΟΠ Languedoc, στους ποσοτικούς και ποιοτικούς συνδυασμούς.
- Ενδυναμώνει την διατροφική ασφάλεια, ιδιαίτερα μέσω της ιχνηλασιμότητας των οίνων, για την προστασία των καταναλωτών.

Οι παραγωγοί πληρώνουν 1,70 €/hl για την ΠΟΠ Corbières και 3 €/ hl για την διεπαγγελματική του Languedoc.